

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

Автор: Гальчевська Наталя Анатоліївна,
студентка групи ПВШ-2021д
спеціальності 053-психологія

Науковий керівник: Матохнюк Людмила
Олександрівна,
доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології
КЗВО «Вінницька академія безперервної
освіти»

Вінниця, 2023 рік

- **Об'єкт дослідження:** рефлексія педагога.
- **Предмет дослідження:** психологічні особливості формування рефлексивної компетентності особистості педагога.
- **Мета дослідження:** на основі дослідження психологічних особливостей та рівня сформованості рефлексивної компетентності особистості педагога розробити й апробувати програму супервізійної підтримки.

Гіпотези дослідження:

- Рефлексія лежить в основі системоутворювального механізму, що забезпечує безперервний професійний розвиток (зростання) педагога.
- Супервізійна підтримка формування рефлексивної компетентності сприяє досягненню професійно значущих змін в особистості педагога.

Завдання дослідження:

- На основі теоретичного аналізу наукової літератури уточнити поняття професійної рефлексії педагога та розробити теоретичну структурно-функціональну модель професійної рефлексивної компетентності педагога.
- На основі емпіричного дослідження виявити рівні сформованості рефлексивної компетентності педагога.
- Розробити та апробувати програму супервізійної підтримки вчителя щодо формування рефлексивної компетентності.

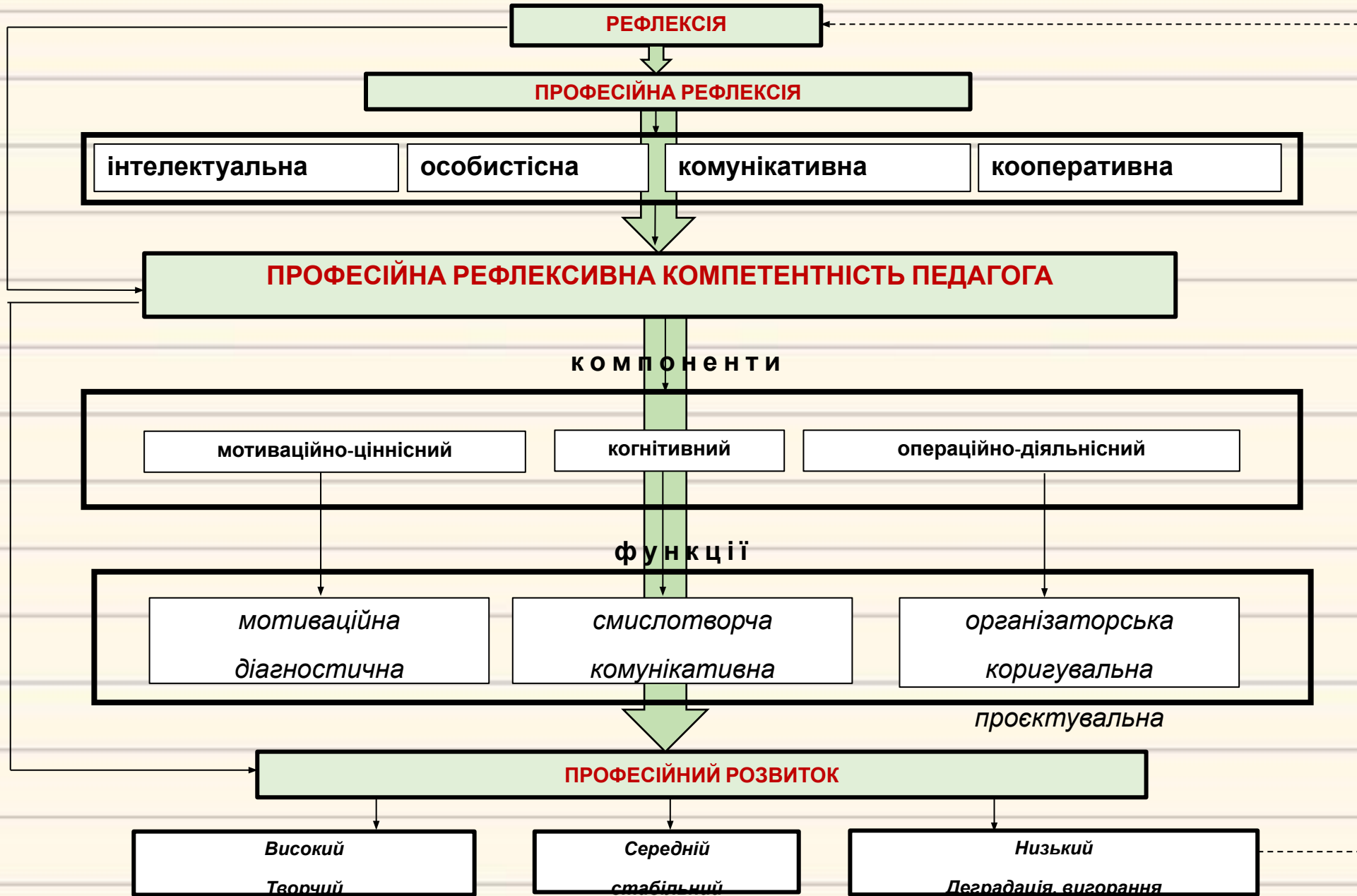
Методи дослідження:

Теоретичні методи (аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, моделювання); емпіричні методи (експеримент, тестування спостереження, бесіда та інші); методи математичної статистики (визначення достовірності відмінностей за t-критерієм Стьюдента, застосування кореляційного аналізу Пірсона).

Методики дослідження:

- «Визначення рівня сформованості педагогічної рефлексії» (О. Рукавишнікова),
- «Діагностика комунікативних і організаторських схильностей (КОС-2)»,
- Методика діагностики особистості на мотивацію до успіху Т. Елерса. (Опитувальник Т. Елерса для вивчення мотивації досягнення успіху),
- Методика діагностики особистості на мотивацію «Методика до уникнення невдач» (Т. Елерса),
- авторські опитувальники «На скільки «працює» моя рефлексивна практика»,

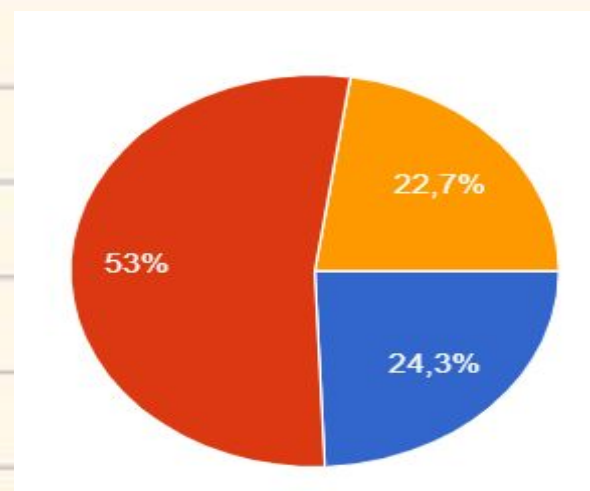
Теоретична структурно-функціональна модель формування професійної рефлексивної компетентності педагога

Результати дослідження мотивації дорослих осіб за методикою Т. Елерса «Мотивація досягнення успіху»

Результати дослідження чинника «Як я оцінюю себе в професії» у педагогів за авторською анкетною

- Вчитель високоєфективний, на якого покладають високі очікування, для досягнення яких необхідне майстерне вдосконалення;
- Висококваліфікований учитель-майстер, визнаний як високопрофесійний, майстерний практик, що самостійно і незалежно...
- Провідний вчитель-лідер, якого визнають як наставника, творчий щодо пошуку авторських методик та...

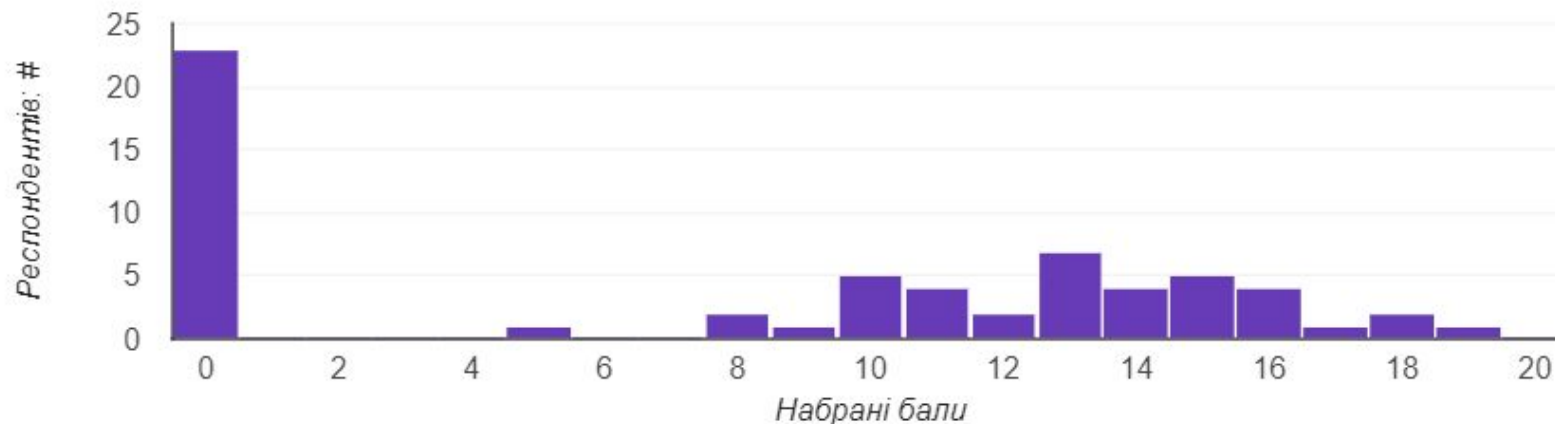
Результати дослідження комунікативних та організаторських здібностей у педагогів за методикою «Діагностика комунікативних і організаторських схильностей (КОС-2)»

Сер.рівень
Бали: 8,16/20

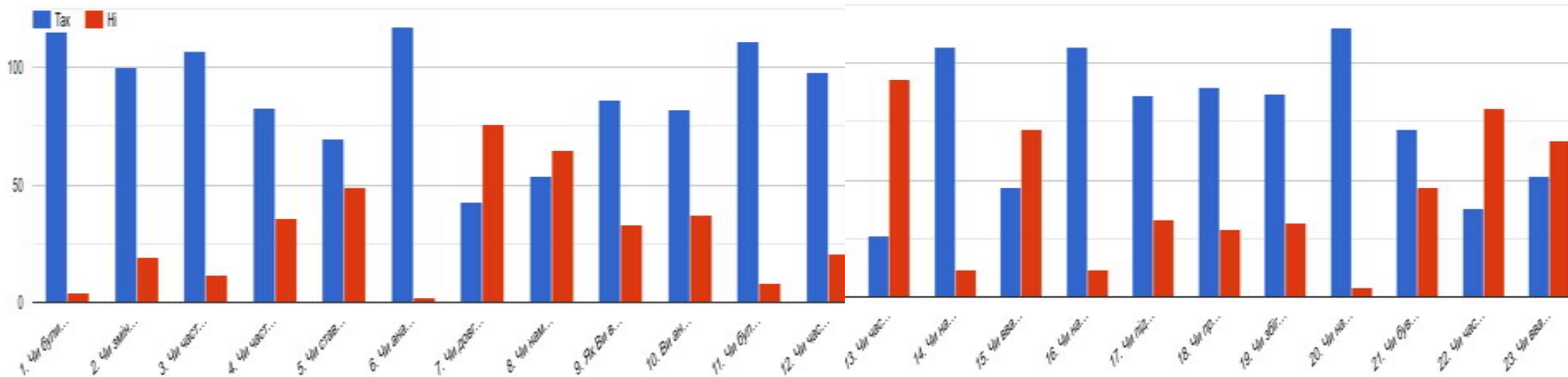
Середній бал
Бали: 10/20

Діапазон
Бали: 0–19

Розподіл балів

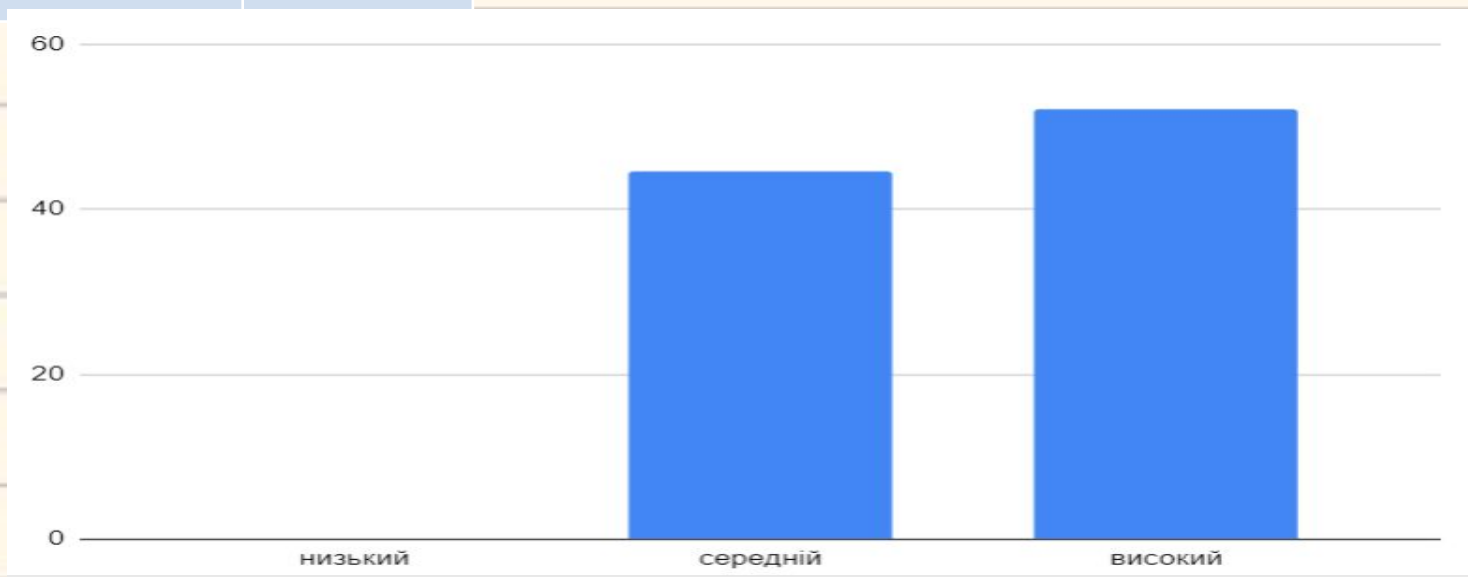

Результати дослідження когнітивного та операційно-діяльнісного компонентів рефлексивної компетентності у педагогів за методикою О. Рукавишнікова «Визначення рівня сформованості педагогічної рефлексії»

Рівні сформованості показників рефлексивної компетентності педагогів, (N=119)

Рівні	Бали (max/ 4046)	%
Низький		
Середній	1902	47,009
Високий	2144	52,99

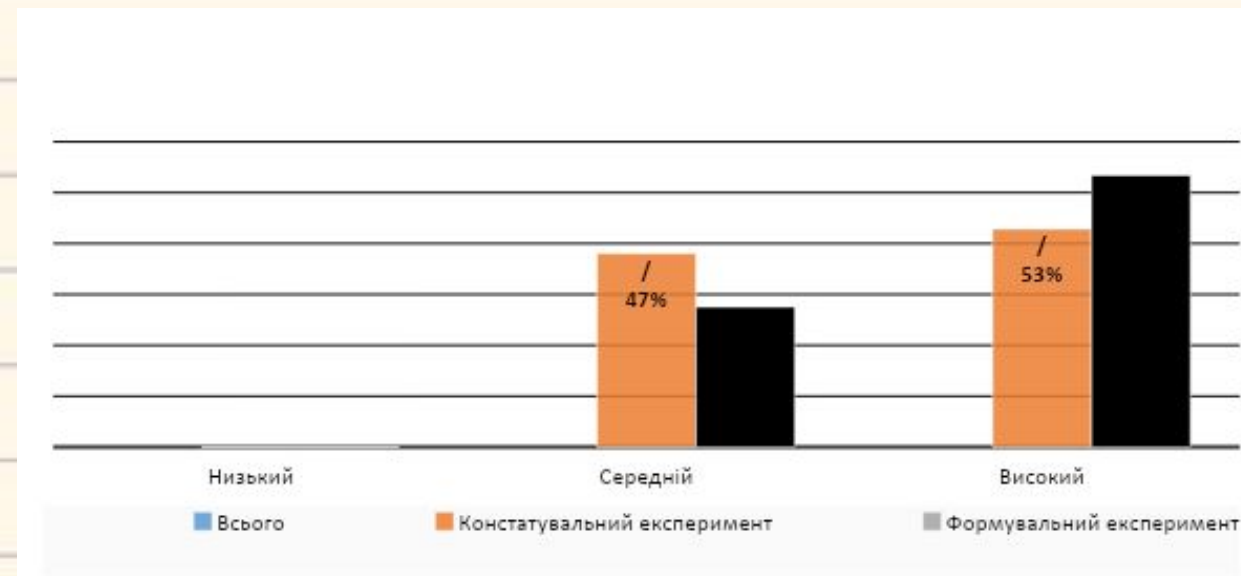
Програма супервізійної підтримки формування рефлексивної компетентності педагога

мета :

- створення та супервізійний супровід рефлексивного середовища, сприятливого для партнерської взаємодії щодо формування рефлексивної компетентності педагога/педагогів у контексті безперервного професійного розвитку;
- сприяння розвитку усіх компонентів рефлексивної компетентності особистості педагога (мотиваційно-ціннісного, когнітивного, операційно-діяльнісного).

Порівняння результатів дослідження рівня сформованості рефлексивної компетентності особистості педагога до та після проведення формувального експерименту

Рівні	Бали (max/ 4046)		%	
	констатувальний експеримент	формувальний експеримент	констатувальний експеримент	формувальний експеримент
Низький				
Середній	1902	1376	47	35
Високий	2144	2670	53	65

Практична значущість роботи

Розроблена програма супервізійної підтримки формування рефлексивної компетентності особистості педагога може бути використана:

- при здійсненні супервізії щодо професійної діяльності педагогів;
- для організації наставництва;
- для побудови внутрішніх освітянських професійних спільнот;
- для розроблення навчальних модулів/спецкурсів у межах неформальної освіти.

Дякую за увагу!